

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสาย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Factors Affecting the Perception of Students Listening to
Internal Broadcasts at Ramkhamhaeng University

วัลลภ จันทเรนทร์

สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

Wallop Chanthare

E-mail: WallopChanthare@hotmail.com

The Office of Educational Technology Ramkhamhaeng University, Thailand

Received: July 20, 2020 / Revised: February 22, 2021 / Accepted: February 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 400 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .838 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของตัวแปรด้วยสถิติ t test และ One way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านเนื้อหาของข่าวสารมีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายในระดับมากโดยเนื้อหาข่าวมีสาระความรู้ข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากที่สุด ส่วนเนื้อหาข่าวด้านความกระชับ รัดกุม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ที่น้อยที่สุด
2. ปัจจัยด้านความสามารถของผู้ประกาศข่าวมีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายในระดับมาก โดยพบว่าน้ำเสียงในการอ่านข่าวที่มีความชัดเจนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากที่สุด และด้านผู้อ่านข่าวทำให้น่าติดตามรายการเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ที่น้อยที่สุด
3. เทคนิคของระบบเสียงตามสายมีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายระดับมาก โดยเวลาในการกระจายเสียงตามสายในช่วงสอบที่มีความเหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากที่สุด และจุดติดตั้งลำโพงของระบบเสียงตามสายมีความเหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ที่น้อยที่สุด
4. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัยมีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายในระดับมากโดยพบว่าเนื้อหาข่าวมีสาระความรู้ข่าวสาร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากที่สุด ส่วนด้านสาระสำคัญของเสียงตามสายทำให้ท่านประทับใจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ที่น้อยที่สุด
5. ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ และสถานภาพการทำงานที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย ชั้นปีลักษณะการเรียน และคณะที่ศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายของมหาวิทยาลัยรามคำแหงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัย; นักศึกษา; เสียงตามสาย

Abstract

In this research investigation, the researcher studies factors affecting the perception of students listening to internal broadcasts at Ramkhamhaeng University (RU).

The sample population consisted of 400 RU students. The research instrument was a questionnaire with the reliability of .838. Data were analyzed using a computer program of frequency, percentage, mean, and standard deviation. The differences of variables were tested using t test and one-way analysis of variance (ANOVA).

Findings are as follows:

1. The factor of news content affected the perception of the students under study at a high level. The news content with knowledge was the factor affecting their perception at the highest level. The content in the aspect of conciseness was the factor affecting their perception at the lowest level.

2. The factor of the capability of the news announcers affected the perception of the students under study at a high level. The tone of the voice reading the news with clarity was the factor affecting their perception at the highest level. The aspect of the news announcers encouraging the following of programs was the factor affecting their perception at the lowest level.

3. The technique of broadcasting affected the perception of the students under study at a high level. The appropriate period of broadcasting during the examination time was the factor affecting their perception at the highest level. The appropriate location of the installed loudspeakers of the broadcasting system was the factor affecting their perception at the lowest level.

4. The factor of the relationship between the students and the university affected the perception of the students under study at a high level. The news content with knowledge was the factor affecting their perception at the highest level. The main ideas of the broadcasts impressing the listeners were the factors affecting their perception at the lowest level.

5. Different demographic factors consisting of gender, age, and work status exhibited no differences in their perception of the broadcasts at RU. Different demographic factors consisting of the year of study, study characteristics, and the faculty studied exhibited differences in their perception of the broadcasts at RU at the statistically significant level of .05.

Keywords: Factors; Students; Internal Broadcasts

บทนำ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล (2560) ได้รับการสถาปนาเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 โดยมีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรมและเพื่อจัดการการศึกษาให้ได้มาตรฐานสากลและมีประสิทธิภาพ

ตามที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีพื้นที่กว้างขวางประกอบด้วยมีบุคลากรและนักศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงใช้ระบบเสียงตามสายภายในมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกาศข่าวสารและชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้แก่บุคลากรและนักศึกษาตลอดจนประชาชนที่มาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ปัจจุบันการประชาสัมพันธ์โดยระบบเสียงตามสายภายในมหาวิทยาลัยดำเนินการโดยฝ่ายโสตทัศนศึกษา สำนักเทคโนโลยีการศึกษา เป็นผู้ควบคุมดูแลทางด้านเทคนิคระบบเสียงตามสายและงานประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานอธิการบดีเป็นผู้ประกาศข่าวสาร เปิดบริการวันจันทร์-วันศุกร์ ในเวลา 09.20-09.30 น. เวลา 11.20-11.30 น. เวลา 13.20-13.30 น. และ เวลา 15.20-15.30 น. ส่วนในช่วงที่มหาวิทยาลัยมีการสอบ จะเปิดบริการเสียงตามสาย เวลา 09.00-09.10 น. เวลา 13.30-13.40 น. และ เวลา 16.30-16.40 น. นอกจากนี้มหาวิทยาลัยรามคำแหงยังใช้ระบบเสียงตามสายในการเปิดเพลงชาติในช่วงเช้าเวลา 08.00 น. และช่วงเย็นเวลา 18.00 น. ประกาศเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น การงดหรือการเลื่อนสอบอย่างกะทันหัน ประกาศชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ

การบริการข่าวสารผ่านเสียงตามสายได้ดำเนินการมาด้วยความราบรื่นสามารถส่งข่าวสารสำคัญไปยังบุคลากรและนักศึกษาจำนวนมากได้ในคราวเดียวกันตลอดระยะเวลา 47 ปีที่ผ่านมาในปัจจุบันการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการสื่อสารได้มีการพัฒนาไปมากเนื่องจากบริบททางสังคมและพฤติกรรมการรับสารมีการปรับเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี ผลงานวิจัยสามารถจะนำมาใช้ปรับปรุงเสียงตามสายเพื่อจะนำมาพัฒนาเทคโนโลยี ผ่านการควบคุมดูแลจากสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง” เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานด้านเสียงตามสายของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ (1) ด้านเนื้อหาของข่าวสาร (2) ด้านความสามารถของผู้ประกาศ (3) ด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสาย และ (4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย (5) ด้านปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ และสถานภาพการทำงานที่ต่างกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีผลการรับรู้ที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหงแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาโดยจะศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประชากรได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไม่สามารถที่จะกำหนดความแน่นอนได้ผู้วิจัยจึงใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน คำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ลักษณะการมาเรียน การประกอบอาชีพ คณะที่สังกัด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายได้แก่ด้านเนื้อหาสาระของข่าวสาร ด้านความสามารถของผู้ประกาศข่าวสาร ด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายและเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบอย่างมีอิสระ

วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถามที่ทดสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่า ICO เท่ากับ .750 ไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือได้ (reliability) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการประมวลผล ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ .838 จึงนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไประยะเวลาในเก็บข้อมูล 1-30 เมษายน 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. นำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริการเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหงในอนาคต

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปดังนี้

เสียงตามสายเป็นสื่อเฉพาะกิจประเภทการกระจายเสียงในระดับชุมชนประเภทหนึ่ง มีลักษณะเช่นเดียวกับหอกระจายข่าว หลักการทำงานของเสียงตามสายก็เหมือนกับหอกระจายข่าว หรืออาจจะตัดแปลงจากหอกระจายข่าว คือมีศูนย์กลางที่มีเครื่องกระจายเสียงอยู่ที่ใดที่หนึ่งและมีเครือข่ายไปกระจายเสียงทั่วอาณาบริเวณชุมชน สำหรับระบบการกระจายข่าวสารซึ่งมีลักษณะการดำเนินการคล้ายกับหอกระจายข่าวทุกประการ (กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2543) การสื่อสารองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสาร (1) ผู้ส่งสาร หมายถึง ผู้ผลิตหรือจัดรวบรวมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แล้วส่งออกไปยังผู้รับ (2) ผู้รับสาร หมายถึง ผู้รับข่าวสารต่าง ๆ จากผู้ส่งสาร (3) สาร หมายถึง ข้อมูลหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารต้องการจะถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร (4) ช่องสาร เป็นรูปแบบสื่อตัวกลางหรือวิธีการที่ผู้ส่งสารจะส่งข่าวสารไปยังผู้รับ (5) การป้อนกลับ หมายถึง การตอบสนองของผู้รับสารต่อผู้ส่งสาร (นิพนธ์ ศศิธร, 2534) ต่อไปผู้วิจัยจะกล่าวถึงความเป็นมาพอสังเขปของหอกระจายข่าว เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างง่ายเกิดขึ้นเมื่อวิทยุถือกำเนิดขึ้นใน ปี 2475 เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีเครื่องรับวิทยุ ดังนั้น จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีจึงมีแนวคิด ให้มีการทำวิทยุสาธารณะ ด้วยการต่อสายไปยังลำโพงที่ตั้งไว้ ตามยอดไม้ หรือเสาสูง จึงเป็นที่มาของเสียงตามสายสำหรับประวัติของเสียงตามสายสมัยนั้นชาวจีนชอบรับฟังวิทยุ ภาษาจีนจากปักกิ่ง จอมพล สฤษดิ์ เกรงจะเกิดอิทธิพลจากความคิดทางการเมือง จึงได้จัดตั้งบริษัทส่งเสริมตามสายเป็นภาษาจีนจากกรมประชาสัมพันธ์ โดยต่อสายจากห้องส่งไปยังสมาชิก และเก็บค่าสมาชิก 30 บาท/เดือน และยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2525 ถึงแม้ว่าหอกระจายข่าวและเสียงตามสายยกเลิกกิจการไปแล้วก็ยังมีการใช้งานในเขตชุมชน หมู่บ้าน วัด มัสยิด หน่วยงาน ห้างร้านและอาคารต่าง ๆ จะกล่าวอีกนัยคือบริบทของหอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายได้เปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการใช้งานนั่นเองและอีกบริบทของเสียงตามสายที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาชนบท ทั้งนี้เนื่องจากเป็นแหล่งข่าวสาร 1 ใน 4 ที่พบจากการสำรวจว่า ประชาชนในชนบทใช้เป็นแหล่งติดตามข่าวสาร และแสวงหาความรู้ คือ โทรทัศน์ วิทยุ เอกสาร สิ่งพิมพ์เฉพาะ และหอกระจายข่าว และจากงานวิจัยหลายชิ้นจะพบอยู่เสมอว่า ในการติดตามข่าวสารเรื่องการเมือง การแสวงหาความรู้ทางการเกษตร สาธารณสุข และอื่น ๆ ประชาชนจะอ้างถึงหอกระจายข่าวรวมอยู่ในแหล่งข่าวเสมอ แต่ทว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนขนาดใหญ่ ๆ เช่น โทรทัศน์และวิทยุแล้ว หอกระจายข่าวจะต้องมีข้อเด่นเฉพาะตัวตรงที่เป็นสื่อขนาดเล็กในชุมชน ดังนั้นโอกาสที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ตรงที่เป็นสื่อขนาดเล็กในชุมชน หรือเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ ร่วมการผลิตร่วมดำเนินการ ตลอดจนถึงร่วมวางแผนการใช้งาน ย่อมมีสูงกว่าสื่อขนาดใหญ่ เช่น วิทยุและโทรทัศน์ (กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2543)

องค์ประกอบที่สำคัญของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หรือการจัดรายการเสียงตามสาย พิไลพรรณ กาญจนลักษณ์ (2533) กระบวนการสื่อสารจะประสบผลสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 5 ว่ามีความเหมาะสม ผสมกลมกลืนกันเพียงใด ดังนี้ (1) ผู้ฟังคำว่าในที่นี้หมายถึง กลุ่มผู้ฟังเป็นเป้าหมายของการจัดรายการ ซึ่งจะเป็นผู้ตัดสินว่า รายการที่จัดอยู่นี้ประสบผลสำเร็จหรือไม่ผู้จัดรายการจะต้องค้นหา (audience survey) ว่ากลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเหล่านี้เป็นใคร คือจะต้องทราบถึงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ วิถีทางในการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี จนกระทั่งรู้ว่ากลุ่มผู้ฟังเป้าหมายมีความสนใจในเรื่องอะไรมากที่สุด เพื่อช่วยให้สามารถจัดรายการให้สอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ ความสนใจ และช่วงเวลาที่ยากฟัง (2) เนื้อหา ในที่นี้หมายถึง เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้จัดรายการต้องการให้ผู้ฟังเป้าหมายรับฟัง การบรรจุเนื้อหาในรายการควรจะต้องสอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย (3) วิธีเสนอ ก็คือ กระบวนการที่จะนำเนื้อหาสาระต่างๆ ไปสู่ผู้ฟังอย่างมีศิลปะ (artful) การที่ต้องใช้คำว่า “ศิลปะ” ทั้งนี้ เนื่องจากการเสนอรายการ โดยนำเรื่องราวมาพูดอย่างตรงไปตรงมาเหมือนการบรรยายในห้องเรียนนั้น เป็นสิ่งที่น่าเบื่อ เพราะสภาพการรับฟังของผู้ฟังไม่เหมือนกัน ผู้ฟังวิทยุส่วนใหญ่จะไม่ได้ตั้งใจฟังโดยตรง เหมือนฟังบรรยายในห้องเรียน แต่เขาจะทำอย่างอื่นไปด้วย วิธีเสนอนั้นประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ประการ คือ (3.1) ภาษาพูด (3.2) ลีลาการพูด (3.3) เพลงประกอบรายการ และ (3.4) เสียงประกอบ (4) ความหลากหลายและความเป็นอันหนึ่งเดียวกัน การจัดรายการวิทยุ ควรจะต้องมีความหลากหลายและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้ปรากฏอยู่ด้วยจึงจะทำให้รายการน่าฟังและดึงดูดความสนใจ (5) เวลาออกอากาศ หมายถึงเวลาที่ผู้ฟังเป้าหมายพร้อมที่จะรับฟังรายการต่าง ๆ จากผู้จัด เช่น เช้ามีด เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น หัวค่ำ หรือดึก เวลาออกอากาศมีส่วนสัมพันธ์ไปถึงการวางแผนจัดรายการว่าจะไปเป็นไปในรูปแบบใดด้วย (นิพนธ์ ศศิธร, 2534) ลักษณะรายการวิทยุหรือรายการเสียงตามสายที่ดีในการพิจารณารายการวิทยุว่า รายการใดดีหรือไม่จำเป็นต้องดูองค์ประกอบ ทั้ง 3 อย่างประกอบกันคือ ทั้งรูปแบบรายการ เนื้อหาสาระ ตลอดจนการนำเสนอรายการรูปแบบรายการ รูปแบบรายการวิทยุ ต้องคำนึงถึงเป็นสิ่งแรกในการผลิตรายการ เนื่องจากรูปแบบรายการจะเป็นตัวชี้บอกว่า รายการวิทยุที่จัดขึ้นนั้นดีหรือไม่ดี เช่นถ้าต้องการจะจัดรายการให้ความรู้แก่ประชาชนก็อาจจัดในรูปแบบรายการสารคดีหรือรายการนิตยสารซึ่งเป็นลักษณะรายการ เพื่อให้ความรู้โดยตรงเนื้อหาสาระคือส่วนสำคัญรายการจะดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระถ้าจะกล่าวโดยเปรียบเทียบกันในรูปแบบของ รายการก็อาจเปรียบได้กับรูปแบบของกล่อง ซึ่งอาจมีรูปลักษณะต่าง ๆ เช่น บางกล่องอาจเป็นสี่เหลี่ยม รูปกลม หรือรูปรี เนื้อหาสาระเทียบได้กับสิ่งของในกล่องเราอาจจะเลือกสรรรูปแบบมาอย่างดี แต่สิ่งของในกล่องหรือเนื้อหาสาระของรายการอาจจะไม่ดีทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้จัดรายการมิได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนั้น เนื้อหาสาระของรายการอาจจะมากเกินไปหรือน้อยเกินไป เมื่อคำนึงถึงความยาวของรายการแต่ละครั้งหรือมีฉะนั้นอาจจะยากเกินไปหรือ ง่ายเกินไปสำหรับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายของรายการนั้น ตามที่ผู้จัดได้กำหนดไว้ (อัมพร สุขเกษม, 2520) รูปแบบการจัดรายการ การจัดทำบทกระจายเสียงนั้นย่อมต้องคำนึงถึงเนื้อหาและความสนใจของผู้ฟังจึงได้มีการดัดแปลงปรับปรุงบทกระจายเสียง เป็นแบบต่าง ๆ ได้โดยผู้เกี่ยวข้องในวงการได้สังเกตพิจารณาว่าแบบนั้น ๆ มีดีอย่างไร และแบบเช่นนั้นเหมาะสมกับเรื่องอย่างนั้น เท่าที่รวบรวมได้มีรูปแบบดังนี้ (กระทรวงการศึกษาศึกษา, 2561) ด้านเนื้อหาของข่าวสาร พบว่า เรื่องเนื้อหาของข่าวมีสาระความรู้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 เรื่องเนื้อหาข่าวทันสมัยต่อเหตุการณ์ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และเรื่องเนื้อหาข่าวตรงประเด็นระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ตามลำดับด้านความสามารถของผู้ประกาศ พบว่า เรื่องน้ำเสียง ในการอ่านข่าวมีความชัดเจน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เรื่องการเน้นเสียงในสาระสำคัญ ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และเรื่องน้ำเสียงในการอ่านข่าวมีชีวิตชีวาในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ด้านเทคนิคของระบบ เสียงตามสาย พบว่า เรื่องเวลาในการกระจายเสียงตามสายในช่วงสอมีความเหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับ มากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 เรื่องระบบเสียงตามสายมีเสียงดังเหมาะสมระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และเรื่องระดับความดัง ของเสียงดนตรีมีความเหมาะสมระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับมหาวิทยาลัย พบว่า เสียงตามสายช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.93 เรื่องเสียงตามสายทำให้ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และเรื่องเสียงตามสายสามารถเข้าถึงนักศึกษาได้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ปัจจัยที่มีผลการรับรู้ที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้ที่เรียนในชั้นปีที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเนื้อหาข่าวสาร ด้านความสามารถของผู้ประกาศด้านเทคนิคของระบบ ลักษณะการมาเรียนที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเนื้อหาของข่าวสาร และด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสาย ขณะที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถของผู้ประกาศ ด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัยพฤติกรรมกรเปิดรับสารของผู้ฟังจากบทบาทของสื่อมวลชนดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่ามีบทบาทที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของบุคคลผู้รับสารและมีบทบาทต่อสังคม บทบาทดังกล่าวนี้จะสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมกรเปิดรับสารของประชาชน แรงผลักดันให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกรับสื่อ นั้น (สุรินทร์ แปลงประสพโชค, 2534, หน้า 39)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่เลือกจำนวน 400 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรโดยวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับข้อมูลผลการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้การทดสอบค่า (t test) และ one-way ANOVA Analysis และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง เรียงตามลำดับดังนี้

1. ด้านเนื้อหาของข่าวสารระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 พบว่า เรื่องเนื้อหาข่าวมีสาระความรู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 เรื่องเนื้อหาข่าวทันสมัยต่อเหตุการณ์ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และเรื่องเนื้อหาข่าวตรงประเด็นระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ตามลำดับ
2. ด้านความสามารถของผู้ประกาศระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 พบว่า เรื่องน้ำเสียงในการอ่านข่าวมีความชัดเจนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เรื่องการเน้นเสียงในสาระสำคัญระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และเรื่องน้ำเสียงในการอ่านข่าวมีชีวิตชีวา ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสาย พบว่า เรื่องเวลาในการกระจายเสียงตามสายในช่วงสอมีความเหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 เรื่องระบบเสียงตามสายมีเสียงดังเหมาะสมระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และเรื่องระดับความดังของเสียงดนตรีมีความเหมาะสมระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ตามลำดับ
3. ด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสายระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 พบว่า เรื่องเวลาในการกระจายเสียงตามสายในช่วงสอมีความเหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 เรื่องระบบเสียงตามสายมีเสียงดังเหมาะสม

สมรรถนะมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และเรื่องระดับความดังของเสียงดนตรีมีความเหมาะสมระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ตามลำดับ

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับมหาวิทยาลัยระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 พบว่า เสียงตามสายช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 เรื่องเสียงตามสายทำให้ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และเรื่องเสียงตามสายสามารถเข้าถึงนักศึกษาได้ระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

5. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 400 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 64.0 เป็นเพศชาย ร้อยละ 36.0 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 54.0 รองลงมาอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 45.0 และอายุ 31 ปีขึ้นไป ร้อยละ 1.0 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 30.0 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 28.2 ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 27.5 และน้อยที่สุดชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 14.2 มาเรียนเป็นครั้งแรก ร้อยละ 54.3 มาเรียนเป็นประจำ ร้อยละ 33.5 และไม่มาเรียนเลย ร้อยละ 12.3 ยังไม่ประกอบอาชีพ ร้อยละ 71.5 และประกอบอาชีพแล้ว ร้อยละ 28.5 คณะนิติศาสตร์ ร้อยละ 30.5 รองลงมาเป็นคณะรัฐศาสตร์ ร้อยละ 28.0 คณะบริหารธุรกิจ ร้อยละ 19.3 คณะศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 9.0 คณะมนุษยศาสตร์ ร้อยละ 7.2 คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน ร้อยละ 2.8 คณะเศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 2.0 คณะวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 1.3 ตามลำดับ และ พบว่า เพศ อายุ และสถานภาพการทำงานที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย ชั้นปี ลักษณะการมาเรียน และคณะที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายของมหาวิทยาลัยรามคำแหงแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาของข่าวสาร มีผลต่อการรับรู้เป็นอันดับแรกโดยให้ความสำคัญกับเรื่องเนื้อหาข่าวมีสาระความรู้ เรื่องเนื้อหาข่าวทันสมัยต่อเหตุการณ์ เรื่องเนื้อหาข่าวตรงประเด็นรองลงมารับรู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับมหาวิทยาลัย โดยให้ความสำคัญเรื่องเสียงตามสายช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาเรื่องเสียงตามสายทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยและเรื่องเสียงตามสายสามารถเข้าถึงนักศึกษาได้ ต่อมารับรู้ด้านความสามารถของผู้ประกาศโดยให้ความสำคัญเรื่องน้ำเสียงในการอ่านข่าวมีความชัดเจน เรื่องการเน้นเสียงในสาระสำคัญและเรื่องน้ำเสียงในการอ่านข่าวและสุดท้ายรับรู้ด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสายโดยให้ความสำคัญเรื่องเวลาในการกระจายเสียงตามสายในช่วงสอบมีความเหมาะสมเรื่องระบบเสียงตามสายมีเสียงดังเหมาะสม และเรื่องระดับความดังของเสียงดนตรีมีความเหมาะสมสรุปคือผู้รับฟังมีปัจจัยต่อการรับรู้คือเนื้อหาของข่าวสาร ความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัย บทบาทของผู้ประกาศ และความเหมาะสมของระบบเสียง เนื่องจากผู้ฟังจะสนใจข้อมูลข่าวสารเป็นอันดับแรกเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย จากนั้นจึงให้ความสำคัญต่อความสามารถของผู้ประกาศ และด้านเทคนิคของระบบกระจายเสียงในลำดับถัดมา เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีผลการรับรู้ที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหงแตกต่างกัน โดยผลการวิจัยพบว่าผู้ที่เรียนในชั้นปีที่ต่างกันมีปัจจัยต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ด้านเนื้อหาของข่าวสาร ด้านความสามารถของผู้ประกาศ ด้านเทคนิคของระบบ ชั้นปีที่ 1 มีปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากกว่าชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ ด้านความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 2 มีปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากกว่าชั้นปีที่ 3 ลักษณะการมาเรียนที่ต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การรับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านเนื้อหาของข่าวสาร และด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสาย เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า นักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำ มีปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากกว่านักศึกษามาเรียนเป็นครั้งแรก นักศึกษาที่ศึกษา

ขณะที่ต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาที่รับฟังเสียงตามสายมหาวิทยาลัยรามคำแหง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถของผู้ประกาศ ด้านเทคนิคของระบบเสียงตามสาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะนิติศาสตร์มีปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้มากกว่านักศึกษาคณะอื่นๆ เนื่องจากนักศึกษาที่เรียนคณะนิติศาสตร์จะมีความสนใจในกฎระเบียบข้อบังคับมากกว่านักศึกษาคณะอื่น ๆ จึงให้ความสำคัญกับประเด็นเนื้อหาข่าวสารมากกว่านักศึกษาที่เรียนในคณะอื่น ในกรณีชั้นปีที่ส่งผลต่อความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การฟังเสียงตามสาย พบว่า ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาใหม่จะให้ความสำคัญกับการรับฟังเสียงตามสายมากกว่าชั้นปีอื่น เนื่องจากต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองส่วนกรณีลักษณะการเรียนผู้ที่มาเรียนเป็นประจำให้ความสำคัญกับเสียงตามสายมากกว่าผู้ที่ไม่มาเรียนกับมาเรียนเป็นครั้งคราว อาจเนื่องจากการได้รับข้อมูลข่าวสารบ่อย ๆ ทำให้เกิดการรับรู้และใช้ประโยชน์จากข่าวสารมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมศร สนองคุณ และฟ้าพิณิจ สุประดิษฐ์ (2557) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อรายการเสียงตามสายของเทศบาลลัดหลวง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบสอบถามทั้งหมดเคยรับฟังรายการเสียงตามสายของเทศบาลเมืองลัดหลวง โดยฟังเป็นบางครั้ง และฟังทุกวัน ในช่วงเวลา 18.00-18.30 น. เหตุผลที่รับฟังรายการเสียงตามสาย เพื่อต้องการได้รับความรู้ที่ทางเทศบาลนำมาเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจข่าวสารประชาสัมพันธ์ข่าว เช่น เทศบาลเมืองลัดหลวงจัดอบรมอาชีพให้กับคนใน ชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจในด้านเนื้อหารายการมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านรูปแบบรายการ และ ด้านเทคนิค รายการตามลำดับและการศึกษาของณัชชา ศิริรัตนธรร และคณะ (2553) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาหอกระจายข่าวสาร อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า หอกระจายข่าวสารในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่ยังการดำเนินงานอยู่มีจำนวน 88 หอ ร้อยละ 55.7 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร พบว่า ผู้ดำเนินรายการหอกระจายข่าวสารส่วนใหญ่เป็นกำนัน /ผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 64.8 แหล่งที่มาของ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร ส่วนใหญ่ได้มาจาก อบต./เทศบาล คิดเป็นร้อยละ 81.8 เนื้อหาในการนำเสนอผ่านหอกระจายข่าวสารส่วนใหญ่เป็นการประกาศนัดหมาย/แจ้งประชุม คิดเป็นร้อยละ 83.0 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าส่วนใหญ่ผู้ฟังมีการรับฟังอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 70.1 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานหอกระจายข่าวสารพบว่า ภาพรวมความพึงพอใจด้านการรับฟัง ด้านเนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอด้านการดำเนินงานของหอกระจายข่าวสาร และด้านประโยชน์ของการรับฟังอยู่ในระดับมากส่วนด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ผลจากการหาแนวทางการพัฒนาหอกระจายข่าวสารในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ด้วยการจัดประชุมระดมสมอง (Brainstorming) สรุปได้ 2 ประเด็นหลักคือ การบริหารงานหอกระจายข่าวสาร และการจัดการกระจายเสียงหอกระจายข่าวสาร

ข้อเสนอแนะ

1. การรับรู้ด้านเนื้อหาของข่าวสารเป็นประเด็นที่นักศึกษาให้ความสำคัญ คือ เนื้อหาข่าวมีสาระความรู้ เนื้อหาข่าวทันสมัย ต่อเหตุการณ์ เนื้อหาข่าวที่ตรงประเด็น ดังนั้นมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการจัดและผลิตรายการประเภทสาระความรู้และข่าวสารต่าง ๆ เพื่อกระจายเสียงตามสายภายในมหาวิทยาลัยตามช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อไปได้
2. เสียงตามสายมีส่วนส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยและสามารถเข้าถึงนักศึกษาได้เป็นจำนวนมาก ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า เวลาในการกระจายเสียงตามสายในช่วงสอบมีความเหมาะสมดีไม่รบกวนเวลาในการเตรียมตัวสอบ ระบบเสียงมีความดังที่เหมาะสม แต่ด้วยข้อจำกัดของการกระจายเสียงตามสายทำให้ในบางพื้นที่อาจมีเสียงที่ดังเกินไปหรือเบาเกินไป ซึ่งเกิดจากหน่วยงานที่รับผิดชอบควรทำการสำรวจจุดกระจายเสียงเพื่อสำรวจระดับความดังของเสียงและจัดทำแผนพัฒนาปรับปรุงจุดกระจายเสียงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). การเขียนบทวิทยุกระจายเสียง. ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.moeradiothai.net/web/about>
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2543). สื่อเพื่อชุมชน: การประมวลองค์ความรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- คมศร สนองคุณ และฟ้าพิณิจ สุประดิษฐ์ (2557). การเปิดรับและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อรายการเสียงตามสายของเทศบาลลัดหลวง จังหวัดสมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ณัชชา ศรินธนาธร และคณะ. (2553). รายงานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาหอกระจายข่าวสารอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นิพนธ์ ศศิธร. (2534). หลักการพูดต่อชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- พิไลพรรณ กาญจนลักษณ์. (2533). ประสิทธิภาพของเสียงตามสายที่มีต่อการรับฟังและการรับรู้ข่าวสาร ทางด้าน สาธารณสุข: ศึกษาเฉพาะกรณีของประชาชนในหมู่บ้าน ตำบลหัวสะพาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2561). ความเป็นมาสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.techno.ru.ac.th/>
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล. (2560). เอกสารการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาปีการศึกษา 2559-2560. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สุรินทร์ แปลงประสพโชค. (2534). การทดลองจัดรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนสำหรับชุมชนในชนบทใน เขตخانเมือง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร สุขเกษม. (2520). การพูดเพื่อประสิทธิผล. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ศูนย์บริการคำสอน.

